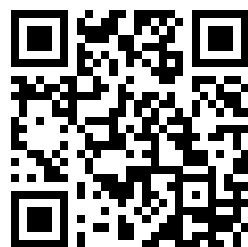

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google[™] books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

(1)

EDELE - MOGENDE HEEREN!

Uyt het rapport der Edelm. Heeren Gedeputeerde Staten, en de ingenoomene advi-
sen van de Respectieve Dykgraaven, in het Mindergetal der Heeren Staten deezer Pro-
vintie overwogen en aan Zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prinse Erfstadhouder enz.
enz. enz. overgezonden, gelyk ook uyt hoogst deszelfs confideratien, op dit Rapport
en advisen gegeven, heb ik meenen te zien: Dat de Edelm. Mog. Heeren Staten, en
speciaal de Hoog. Geb. Heer Graaf van Wasfenaar Twickel als Dykgraaf van de Vyf
Deelsdyken oordeelden voor de Ingezetenen van dat District, gelyk mede voor het be-
houd, en waare voordeel der gheele Provintie, ten hoogste noodzaakelyk te zyn: Dat

Vooreerst de Vyf Deelsdyk, waartoe ik my alleenlyk bepaale, over al gemaakt wierdt
op eene en dezelfde hoogte, en wel *twee duymen boven den eersten laag hardsteen* van
den vernieuwden Steenenman ten Zuiden van Harlingen opgeregt, zonder dat als nog
bepaald is door den Hoog Geb. Heere Dykgraaf, wat door dien laag moet worden ver-
staan; nog hoe veele voeten en duymen, *die onbekende laag* zy boven het Maaiveld? en
zonder dat geblykt, dat die hoogte inderdaat geproportioneerd zy tot den allerhoogsten
vloed, die gelyk aan UED. Mog. allen bekend is, voorviel in den jaare 1570: als mede
dat de waare maat daarvan te vinden zy boven de Kerkdeur te Metzlawier; en door
de Heeren N. Ypey, Hixenius, Kracjenhof, en de Boer bevonden is op 13 houtvoeten
boven het hoogste binnenwater.

Ten anderen; dat men den reed van den Dyk behoorde afteneemen, en de kruin
tonnenrond te maaken.

Ten derden; dat men den geheelen Dyk ter lengte van 6000 Dyksroeden overal zoo-
danig van gedaante, en aanleg behoorde te veranderen, dat de vermeerderde hoogte
zyn zoude tot de voorste glooijinge of *Talus*, als 1 tot 5. en de binnenglooijinge als
1 tot 3.

Hoe zeer ik de beide eerste artykels als zeer prysfelyk, en zelfs ten hoogsten noodzaa-
kelyk oordeele, kan ik echter niet afzyn met allen eerbied te moeten remarqueren: Dat
het laatste niet alleenlyk ondraagelyke kosten voor de Dykspligtige zou veroorzaaken;
maar teffens, dat zoodanig eene verandering ten eenemaal onvoldoende zoude bevonden
worden.

Aangezien nu deeze onnutte kosten aan de Eigenaaren der Landen in beide de
Contributien binnen-, en buytendyks van de Vyf Deels dyken voor geen half millioen Gul-
dens zouden kunnen worden gehoed, en de storm van den 21 Nov. 1776 aan die Con-
tributie eene schade, althans een herstel van byna 200,000 gulden heeft veroorzaakt, ver-
zoeken, en hoopen ik, dat UED. Mog. zulk eene exorbitante, en drukkende somme wel
van dat gewigt zullen gelieven te oordeelen, van voor als nog UED. Mog. finaal be-
sluyten dies aangaande, eenigen tyd te willen ophouden; ten eynde met meerder funda-
ment, en zekerheid geïnformeerd te zyn van den waaren toestand der Vyfdeels Dyken,
relatief tot deeze voorgestelde verandering.

Gelyk ik ook teffens hoopen, dat UED. Mog. my wel zullen gelieven te permitteren,
en ten goede houden, wanneer ik als een geïnteresseerde in die beide contributien,
zoo tot voordeel van my zelve, als van myne mede Eigenaaren, en wel in-
zonderheid van de gheele Provintie, en van den Staat zelve, kortelyk myne gedag-
ten hierover aan UED. Mog. met verschuldigten eerbied voordraage.

Allereerst moet ik UED. Mog. te binnen brengen, dat eene verandering aan onze
zoo lang beproefde Zeedyken, hoe voordeelig die ook schynen mag, zoodraa zy
kost;

A

kostbaar zyn moet; de Ingezetenen, en Dykspligtige in geenen deele verligt, ten zy door die verandering teffens voorgekoomen wordt het zwaare onderhoud der Paalagie, welke de ondervinding ons geduurig leert, dat wy aan onzen tegenswoordigen Dyk niet misfen konnen; en overtuigend geleerd heeft, dat wy volstrekt niet zouden konnen misfen, of schoon de Dyk al gemaakt wierdt volgens het zoo hoog opgegeeven plan van *Een tot Vyf tot voor-*, en als *Een tot Drie tot agter-gloojing*.

En evenwel heb ikrede om verzekerd te zyn, dat UED. M. Vaderlyke zorge daar henen gaa, van, op de ingekoomene, en door des Dyksgraafs gedaane rapporten, oprechtelyk te oordeelen, en te gelooven; *dat zoodanig een Dyksprofiel inderdaat, dat gewenschte effect zoude sorteren!*

Het is waar, Edel M. Heeren, dat wanneer *Caspar Robles* dien Dyk in den jaare 1574 aanlag, dat zelfde Profiel gegeeven is, en dat men den voet van dien Dyk, slegts met een geringen voorkist van Elsenhout heeft voorzien; dog evenwel met dien ongelukkigen uytflag, dat 'er reets eene aanmerkelyke doorbraak geweest is, in den jaare 1578, en op verscheidene plaatzen den 10 January 1610.

In dien tyd, Edede Mog: Heeren! was 'er een zeer groot voorstrand langs dien geheelen Dyk, en wel voornaamelyk bezuyden Harlingen, en een groot deel benoorden die zelfde Stad. Dat geheele voorstrand is thans te eenemaal weg: jaa zelfs vermindert het weinige overgebleevene nog dagelyks meer en meer, zoo dat wy tegenswoordig dat uytmuntend voordeel misfen.

De geduurig voorvallende inbreuken, en groote vernielingen van dien Dyk heeft onze Voorouderen genoodzaakt den voet van den zelve met paalwerk te voorzien, dat paalwerk geduurig meer en meer te verhoogen, voor en agter met goede kisten te voorzien, tot dat men eyndelyk dat kostbaar konstluk gemaakt heeft, welke wy nog onderhouden; en wel met te meerder rede, om dat wy met die Paalagie den thans zoo slegt afgeschilderden Dyk voor inbreuk bewaard hebben van het laast der verledene Eeuwe af tot heden toe! want, of schoon de Dyk wel hier en daar, door de menigvuldige stormen, veel geleden hebbe, is 'er nogthans, nog door den hevigen storm van den jaare 1701, van 1703, nog door den geweldigen en vreesfelyken storm van den jaare 1717, geen doorbraak geschiedt in den Vyf deelen Dyk!

Heeft deeze Dyk met het profiel van 1: 5, en 1: 3. over twee Eeuwen, toen 'er zulk een groot voorstrand was, toen volgens de toestemming van alle oplettende Mannen de Zeegaten nog zoo merkelyk niet verwyderd waren, niet konnen behouden worden zonder paalwerken; wat gegronde hoope konnen wy dan voeden, Edelm. Heeren! van het nu te konnen doen, terwyl alle deeze gunstige omstandigheden ons ontbreken?

2. My is niet onbekend, dat de Hoog Geb. Heer van Twickel in begrip is, als of tot behoud van dien Dyk zulk een profiel volstrekt noodig was, en als of zulk eene Dykshefching voor de Dykspligtige, hoe uyt ter maate kostbaar ook, voordeelig zyn zoude? Zyn Hoog Geb. thans openlyk uytgegeevene verhandeling is daar een overvloedig bewys van; Dog het zy met behoortlyken eerbied gezegd, Zyn Hoog Geb. heeft zeer veele aanmerkelyke stukken gepasseerd, die ik om hun gewigt in het kort zal aanduyden.

Zyne Excell. heeft in den laast verledenen Zoomer een proefdyk gemaakt voor Oosterbierum, die een model zou moeten wezen van die volmaaktheid, welke zyn Hoog Geb. prysfelyke yver beoogde. Het is tot dien Proefdyk, tot welken zyn Hoog. Geb. veele liefhebbers van Dyksbeschouwingen noodigde; En het is onderwylen *die Proefdyk*, Edelm: Heeren! welkers voorgloojinge nauyls 4 Roeden kan houden, en welkers agtergloojinge nauyls 2½ R. heeft; Terwyl de kruin tot eene roede boven het Maaveld, of daaromtrent is opgehoogd.

Ik avancere dit met te meerder aandrang, om dat ik niet alleen den 26 December 1777, maar nog andermaal den 4 January van dit jaar, dat Dyks gedeelte met alle mogelyke oplettendheid gemeeten hebbe.

Ik heb op diezelfde tyden gevonden, dat de Dyk by Roptazyl door zyn Hoog Geb. mede zoo merkelyk, en met zoo veele kosten veranderd, aan de Zuid zyde van die Zyl, niet meer dan 3½ R. tot voor gloojinge konde houden. En aan de Noord zyde 4½ Roede, terwyl de agter gloojinge van beide slegts was van 2½ Roede.

Waar

Waar uyt ik ontegenzeggelyk besluite, dat Zyn Hoog Geb. met de daat zelve ons overtuigt, dat eene voorglooijing van ruym 4 Roeden, en eene agterglooijing van ruym 2 Roeden, wanneer 'er goed paalwerk voor staat, genoegzaam in staat is om groote stormen, en vloedten te kunnen weerstaan! Indien dit besluit niet voor wettig kon aangezien worden zoude men deeze kostbaare verandering als geheel en al te vergeefsch gedaan moeten verklaren, en daar door in eene andere ongerymdheid vervallen.

3. Heb ik de moeite genoomen den 4 Febr. 1778 van Dykshoek af tot aan Harlingen, en den 6 Feb: daaraan, van Makkum mede tot aan Harlingen, de Dyks profilen op zeer veele plaatsen te meeten, en bevonden, dat allen, wanneer de Reed 'er afgenoomen, en een kop van 2 voeten, daar het noodig is, 'er op gezet was, ruym 4 Roeden voorglooijingen houden konden; jaa zelfs meerendeels $4\frac{1}{2}$, en agter 2 Roeden.

En derhalven, dat de Dyk over het geheel, zeer weinige Roeden uytgezonderd, niet alleen de zelfde, maar veel beter Profil heeft, dan het *Proefwerk* door den Dykgraaf te Oosterbierum met zoo veel kosten aangelegd. Vooral, wanneer ik hier by in confideratie neeme, dat de voorglooijing van den *Proefdyk* zoodanig Bolronnd gemaakt is, van daar door in effecte niet meer tegenstand te können bieden, dan een dyk van ruym 3 Roeglooijinge.

4. Het is klaarblykelyk dat de Dykgraaf der V Deelen Dyken in zyne H. Geb. verhandeling stilzwygend te kennen geeft, als of men door eene glooijing van 5 tot 1. en 3 tot 1. geene paalen zoude noodig hebben: Dog om van het tegendeel overtuigd te zyn behoef men slegts, Zyn Hoog Geb. eigen woorden bladz. 15 naa te zien, daar wy het volgende vinden. *Om nu deeze aardwerken zo veel mogelyk voor schade te bewaaren, dient men de paalagie op zooda'ig eene hoogte te houden, dat de kruin van den Dyk niet meer als drie voeten boven dezelve uitsteekt enz.*

Dat is, Edele Mog: Heeren! dat men nu, terwyl de Dyk ten minsten 15 Voeten hoog is, paalwerk van 12 voeten boven het maai veld, en derhalven, gelyk wy tot heden gedaan hebben, een beugel van 24 Voets heelpaalen slaan zullen!

Wy behouden derhalven met dat profil nog het drukkend onderhoud der paalwerken; jaa zelfs, Ed. M. Heeren! en hier op bid ik, dat UEM. hunnen aandagt gelieven te vestigen, blykt het bezuyden *Harlingen*, van steen 60 tot 58, daar de voorglooijing door den Dykgraaf, in hoogstdezelfs verhandeling, als de volmaaktste der V Deelen gehouden wordt, gelyk zy waarlyk is; het blykt daar, zegge ik, dat eene voorglooijing van byna 6 R. en dus een profil als 1: 6. zonder paalwerk volstrekt niet gehouden kan wor. en! En derhalven, dat eene Dyks herscheppinge tot een profil als 1 tot 5. geheel en al niet beantwoorden kan aan de vleyende beloften omtrent menagement der kosten, hier omtrent opgegeeven.

5. Ligtelyk zal men tegenwerpen, dat evenwel de Dyken zoo zeer beschaadigd zyn geworden in den laaften ontzaggelyken storm van den 21 Nov. 1776. Dan, *dit is* aan de V Deelen Dyken *alleenlyk waar geweest op die plaatsen*, daar het paalwerk te zwak, geheel vergaan, of te laag geweest is; en op eenige weinige plaatsen daar wegens de laagheid der Dyks kruin, gelyk te Roptazyl, de Zee over den Dyk geloopen hadt.

By *Bolta* by voorbeeld, was de Dyk geheel niet beschaadigd agter het hooge paalwerk, geen gras zelf was 'er uytgeslaagen, en zoo waren de meeste voorglooijingen, daar de grond wel bevestigd, wel bewasfen, en door goed paalwerk beschut was. Maar, agter het laage paalwerk, aldaar voor het Vakwerk geslaagen, was de Dyk byna geheel weg, en zoude, indien het niet met zoo veele kosten en vlyt belet was geworden, welhaast geheel doorgebrooken geweest zyn. De kleine storm met laag water van den 31 Augustus laastleden is een ander bewys van de waarheid myner gezegdens.

Ook is het by den Nieuwen Proefdyk gebleeken, voor welken niet dan eenig oud, laag, vervallen kistwerk ligt, hoe weinig het aardwerk bestand is, wanneer het niet met goed paalwerk bezorgd wordt.

Men zal tegenwerpen, dat het Nieuwe aardwerk van dien Dyk nog niet bevestigd was, 't welk niet ontkend kan worden; maar Edele Mog: Heeren! volgt daar niet uyt, dat men zonder ten uystersten reprochabel te zyn, den zoo lang bevestigden, wel bewasfen, en dat meer is, den zo lang beproefden Dyk niet zoude können, nog mogen veranderen, en tot een

ander profil brengen, wanneer, gelyk wy zoo even getoond hebben, hetzelfde kostbaar paalwerk niet ontbeerd kan worden?

6. Vermits derhalven tegenswoordig, volgens aveu van den Dykgraaf zelven, bladz. 37. *De paalgie in het algemeen in goeden staat is*, zoo is 'er myns bedunkens geene rede voor, waarom deez Dyk niet nog 40 Jaaren ten minsten, bestendig zou kunnen zyn, met dat zelfde paalwerk, eenig oud, en kleine Vakken uytgezonderd?

Niemand immers zal met grond durven tegenspreken, dat goed paalwerk geene 40 Jaaren duuren zoude: vooral tegenswoordig, nu het gewormte, door het aanleggen der iteenen van buyten tegens de paalen, zoo merkelyk is verminderd?

7. Het is van gelyken hoog nodig, dat ik de vreiheid neeme UED. Mog: onder het oog te brengen de misrekening van den Hoog Geb. Graave van Wasfenaar Twickel, en UED. Mog: daar van zeer evident overtuige.

Zyn Hoog Geb. stelt bladz. 22. zyner Verhandeling, de grootste kosten tot herfscheping des Dyks op 75 Guld. per Roede. De ondervinding heeft zyn Excell. doen zien dat de 51 Roeden voor *Oosterbierum* van den meergemelden *Proefdyk* gekost hebben f 3105 - - : Dat is in *schyn* slegts f 62. -, ende dus f 13- per Roede minder dan zyn Hoog Geb. calculatie en opgaave.

Dan Edele Mog: Heeren! die *Proefdyk* is niet als 1 : 5. en 1 : 3. maar als 1 tot 4. Ende dus moest nog aan den voorkant aangevoegd worden, een *Prisma* of Kiel aardwerk van ééne Roede basis, en ééne Roede hoogte: en aan den agterkant nog eene *Prisma* aardwerk van $\frac{1}{2}$ Roede breedte, en ééne R. hoogte. En dus zoud 'er nog bynaa één Taarling Roede aardwerk moeten aangevoegd worden, 't welke men met het vorige gerekend, voor geene 100 Gulden per Roede zal kunnen effectueren! Evenwel zullen wy om een rond, en het kleinst getal te hebben, het slegts daar op stellen. En derhalven, eenige weinige Roeden by Harlingen uytgezonderd, voor ydere Roede wel zoo veel nodig hebben.

Zonder te rekenen, het gene die kosten merkelyk verzwaaren moet, dat de Dyks vaarten, vooral van Makkum tot Harlingen, op zeer veele plaatsfen zullen moeten worden gevuld, om plaats te maaken voor een Rydweg, door dien 'er op den beneden grond op veele plaatsfen geene ruymte is, byaldien de Dyk zoo verre agterwaarts overgedykt zal worden.

Waar uyt volgt: *Dat de voorgestelde herfscheping van den V Deelen Dyk van 1 : 5. en 1 : 3. zier lengte van 6000 Roeden, slegts tot f 100 - - : per Roede gerekend, aan de contributie kosten zoude de exorbitante somma van 600,000 Gulden, zonder daar door verligt, en ontheven te worden van het jaarlyks onderhoud aan paalwerk!*

Daar men in tegendeel de Ingezetenen deezzer deelen zoo merkelyk zou kunnen soulageren, en voor meer dan 40. Jaaren lang, hunne bezittingen met eene volkoomene zekerheid conferveren, *wanneer men den zoo schoonen, en zoo lang beproefden Dyk van eenen met goede Zooden belegden kop voorzag, en den veed 'er afnam*: 't welke volgens des Dykgraafs rekening slegts *Drie gulden per Roede*, en volgens de Nette uytrekening van den Heere A. Ypey bladz. 57. de verhooging op 3. voeten gerekend f 5. per Roede zou kosten. Dog, vermits op veele plaatsfen de Dyk zyne hoogte heeft, gelyk my by onderzoek is gebleeken, zou men mogen stellen *Drie gulden per Roede*. En dus zoude men de noodige verandering kunnen doen voor de geringe somme van f 18000 - - :

8. Zal men dan, Edele Mog. Heeren! de contributie voor altoos bevreiden van de onmaatige kosten tot onderhoud van het Paalwerk, welke in de 40 Jaaren, wanneer het geheel vernieuwd wierdt, of in de 60 Jaaren als 'er geene merkelyke rampen by koomen, moest kosten f 7.75,057 - 10 - : Wanneer men zegge ik deeze enorme somme, tot het paalwerk noodig, wilde wegneemen, behoorde men den Dyk zoodanig aan te leggen, dat zyne hoogte was tot de voorgloojinge, als 1: 10. Dat is, men zoude een *talus* moeten maaken met een hoek van 5 graden, terwyl de agtergloojinge konde volftaan, als zy was als 1: 5.

Op dien hoek, en volgens die proportie, Edelm. Heeren! is de *Westkappelsche Dyk* in Zeeland aangelegd! volgens die zelfde proportie is de *Zeedyk* by *Terbeyde* op den Zuyd. hoek van Holland gemaakt, en ook by de *Helder*.

Ook is, Edelm. Heeren! zoodanig het verstandig gedrag, en het loffelyk vooruytzigt van UEM.

UEM. voorvaderen geweest in het aanleggen van den fraajen slaapenden Dyk by Zuirig, dat zy dien van gelyken eene voorglooijing ten opzigte van de hoogte, als 10: 1. gegeeven hebben.

In dat geval derhalven, en *in dat geval alleenlyk*, zoude de Dyk zonder hoog paalwerk door een laag kist voor langs den Zeekant, vooral wanneer die wel met balsteenen voorzien wierdt, behouden kunnen worden.

Zulk eene onderneeminge zoude, bekenne ik eene groote fomme vereifchen, maar zy zoude teffens een verzekerd, en aller aangenaamst vooruitzigt geeven aan de thans onder de zwaare lasten zigtende eigenaaren van eene aanmerkelyke ontheffinge by vervolg van tyden.

Zulk eene onderneeming zou by gedeeltens behooren te geschieden, waarvan men de kosten, om en by, op de volgende wyze zou kunnen begrooten.

Wanneer $\frac{1}{50}$ van den geheelen dyk, nu wegens de reets gemaakte 300 Roeden Slaaperdyk te Zuirig, lang 5,700 R. en dus jaarlyks 115 R. tot f 200 - - - : wierden aangelegd, besteedde de Contributie jaarlyks.

Nog eenige jaaren lang $\frac{1}{5}$ Paalage. f 15501 - - - :

Wegens Interesfen à 3 per Cto. van 300,000 Guld. f 9000 - - - :

f 47,301 - - - :

Aangezien de beide Contributien opbrengen 'sjaars

64,290 - - 15 - - :

Schoot 'er voor de Amptenaaren enz. enz. over.

f 14,989 - - 15 - - :

Waaruyt blykt, dat de Dykpligtige in 50 jaaren zeer gemakkelyk, en met zekerheid van eenen schoonen dyk voorzien, en van het onderhoud van hoog paalwerk buyten eenigen twyffel ontheft, en derhalven in hunne lasten zeer aanmerkelyk verligt zouden kunnen worden.

§. 9. Vermits evenwel een besluyt van dien moejelyken aart, en van zulke gewigtige gevolgen, niet ligt van onvoorzigtigheid verschoond zoude bleiven, in het oordeel van veelen, meene ik, dat wy eene schoone gelegenheid hebben om zulks eerst zonder aanmerkelyke kosten te kunnen beproeven.

Wy hebben reets gezegd, en UED. Mog. is het zoo wel als my bekend, dat by Zuirig de Dyk volgens de gestelde proportie is als 1: 10, en thans te vergeefscht ligt. Wanneer men nu met het nevens den Zuiriger hoeks uytgenoomene paalwerk een goeden kist sloeg langs dezer Slaaperdyk, en den teen met de aldaar in zeer grooten overvloed liggende Steenen bezorgde: zou men kunnen ontdekken hoe de Dyk zig daar hieldt? en uyt zulk een voorbeeld, overmits juist dat gedeelte by alle stormen tuschen W. en N. een laag wal is, zou men met zekerheid kunnen gewaar worden, welk een nut, en voordeel men te wagten hadde van deeze allenzints loffelyke verandering?

Het fluite Uwe Edel M. niet dat ik deezen hoek abandonnere tegens de gedagten van zommige; dog al maakte men deeze verandering niet, vleye ik my te kunnen aantoonen, dat het behouden van dien hoek de ondergang is van de Dykskasfe van die Contributie; dog, dit niet onmiddelyk tot myn voorgesteld bestek betrekkinge hebbende, eyndige ik deeze memorie, hoopende dat deeze zoo blykbaare, als onwederfpreekelyke bewyzen, UEDs. Mog. gunstig zullen beweegen tot eene nadere deliberatie over dit Importante stuk, terwyl intusfchen, gelyk ik aangetoond hebbe, zonder eenig gevaar te vreezen, met de verhooging en verandering der Dykskruin, en het verleggen van den Reed, op den bekwaamen tyd voortgegaan zoude kunnen worden.

PETRUS CAMPER.

Memorie van P. Camper,

aan de

EDELE MOG. HEEREN STAA-
TEN VAN FRIESLAND,

*Waarin de verandering van het profiel van
de V Deels Dyken van 1: 5. voorgloojing,
en 1: 3. agtergloojing, als onvoldoen-
de en te kostbaar wordt aangetoond.*

1778.